

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-71/20

**Postępowanie karne
przeciwko
VAS Shipping ApS**

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Østre Landsret)

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 8 lipca 2021 r.

Odesłanie prejudycjalne – Artykuły 49 i 54 TFUE – Swoboda przedsiębiorczości – Uregulowanie krajowe wymagające od obywateli państw trzecich zatrudnionych na statku pływającym pod banderą państwa członkowskiego posiadania zezwolenia na pracę w tym państwie członkowskim – Wyjątek dotyczący statków niewykonujących więcej niż 25 wejść do portów państwa członkowskiego w okresie jednego roku – Ograniczenie – Artykuł 79 ust. 5 TFUE – Uregulowanie krajowe mające na celu ustalenie wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich na terytorium danego państwa członkowskiego w poszukiwaniu pracy najemnej lub na własny rachunek

1. *Swoboda przedsiębiorczości – Postanowienia traktatu – Zakres stosowania – Spółki mające siedzibę w państwie członkowskim – Wpis statków do rejestru w innym państwie członkowskim – Wyznaczenie jako armatora sprawującego zarząd nad tymi statkami spółki mającej siedzibę w tym drugim państwie członkowskim i należąca do spółki mającej siedzibę w pierwszym państwie członkowskim – Objęcie zakresem stosowania (art. 49, 54 TFUE)*

(zob. pkt 17–20)

2. *Swoboda przedsiębiorczości – Ograniczenia – Obywatele państw trzecich zatrudnieni na statku pływającym pod banderą państwa członkowskiego – Obowiązek posiadania zezwolenia na pracę w tym państwie członkowskim – Wyjątek dotyczący statków niewykonujących rocznie więcej niż 25 wejść do portów tego państwa członkowskiego – Uregulowanie krajowe mające na celu ustalenie wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich na terytorium państwa członkowskiego w poszukiwaniu pracy – Dopuszczalność (art. 49, art. 79 ust. 5 TFUE)*

(zob. pkt 25, 27, 29–32; sentencja)

Streszczenie

VAS Shipping, spółka mająca siedzibę w Danii i należąca do spółki szwedzkiej, jest armatorem sprawującym zarząd nad czterema spółkami będącymi współarmatorami, mającymi siedzibę w Szwecji. Te ostatnie zarejestrowały w Danii cztery statki w celu prowadzenia tam działalności w zakresie transportu morskiego. Zgodnie z prawem duńskim VAS Shipping jest uprawniona do wykonywania wszystkich czynności prawnych, z którymi zwykle wiąże się taka działalność.

W 2018 r. sąd duński skazał VAS Shipping na karę grzywny za zatrudnianie na pokładzie tych czterech statków, pływających pod banderą duńską, marynarzy będących obywatelami państw trzecich, którzy nie posiadali duńskiego zezwolenia na pracę ani nie byli zwolnieni z wymogu jego posiadania. Jedynie bowiem w sytuacji, gdy liczba wejść statku do portów duńskich nie przekroczyła 25 w ciągu roku, pracujący na nim obywatele państw trzecich są zwolnieni z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę w Danii. W niniejszej sprawie, w okresie od sierpnia 2010 r. do sierpnia 2011 r., cztery statki zawinęły do portów duńskich więcej niż 25 razy. Zdaniem tego sądu, mimo iż przewidziany w uregulowaniu krajowym wymóg posiadania zezwolenia na pracę stanowi ograniczenie swobody przedsiębiorczości w rozumieniu art. 49 TFUE, to wymóg ten jest jednak uzasadniony i proporcjonalny w celu uniknięcia zakłóceń na krajowym rynku pracy.

Østre Landsret (sąd apelacyjny regionu wschodniego, Dania), do którego VAS Shipping wniosła apelację, postanowił zwrócić się do Trybunału z pytaniem o zgodność uregulowania krajowego, wymagającego do obywateli państw trzecich pracujących na statku pod banderą duńską i należącym do spółki mającej siedzibę w innym państwie członkowskim posiadania zezwolenia na pracę w Danii, chyba że dany statek nie wykonał w Danii więcej niż 25 wejść do portu w ciągu roku.

Trybunał wyjaśnił w wyroku zakres obowiązków państw członkowskich z tytułu swobody przedsiębiorczości w świetle przysługującego im na podstawie art. 79 ust. 5 TFUE prawa do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z państw trzecich na ich terytorium w poszukiwaniu pracy najemnej lub na własny rachunek.

Ocena Trybunału

Na wstępie Trybunał stwierdził, że sytuacja rozpatrywana w postępowaniu głównym wchodzi w zakres swobody przedsiębiorczości zapisanej w art. 49 TFUE. W tej kwestii Trybunał przypomniał, że zgodnie z art. 54 TFUE swoboda ta przyznaje spółkom – posiadającym zgodnie z prawem siedzibę w jednym z państw członkowskich – prawo do wykonywania działalności w innym państwie członkowskim za pośrednictwem spółki zależnej, oddziału lub agencji, w tym do nabycia w kapitale spółki z siedzibą w tym innym państwie członkowskim udziału umożliwiającego jej wywieranie określonego wpływu na decyzje podejmowane przez tę spółkę i określanie jej działalności. Ponadto, jeżeli chodzi o rejestrację statku, to jest ona nieuchronnie związana ze swobodą przedsiębiorczości, jeśli statek ten stanowi instrument prowadzenia działalności gospodarczej, która wiąże się z posiadaniem stałego zakładu w państwie członkowskim rejestracji.

To właśnie w świetle tych uściśleń Trybunał zbadał, czy rozpatrywane uregulowanie krajowe może stanowić ograniczenie swobody przedsiębiorczości.

W tej kwestii Trybunał przede wszystkim wskazał, że zgodnie z art. 79 ust. 5 TFUE państwa członkowskie zachowują prawo do ustalania wielkości napływu obywateli państw trzecich przybywających z takich państw na ich terytorium w poszukiwaniu pracy, a państwo bandery statku jest w tym kontekście państwem, w którym zatrudniony jest obywatel państwa trzeciego pracujący na pokładzie tego statku.

Na podstawie tego postanowienia Trybunał uznał, że wymóg posiadania zezwolenia na pracę przez obywateli państw trzecich zatrudnionych na terytorium państwa członkowskiego, w tym na statku zarejestrowanym w tym państwie, stanowi środek mający na celu uregulowanie dostępu do pracy i pobytu tych obywateli na terytorium krajowym. Zainteresowane państwo członkowskie może zatem zdecydować, że wspomniani obywatele państw trzecich powinni uzyskać zezwolenie na pracę, przewidując również, w stosownych przypadkach, wyjątki od tego obowiązku. W związku z tym Trybunał orzekł, że uregulowanie krajowe mające zastosowanie bez różnicowania do wszystkich statków pływających pod banderą danego państwa członkowskiego, które przewiduje obowiązek posiadania przez wszystkich obywateli państw trzecich zatrudnionych w charakterze członków załogi takich statków zezwolenia na pracę i które zwalnia z tego obowiązku jedynie członków załogi statków, które nie wykonują w ciągu jednego roku więcej niż 25 wejść do portów tego państwa członkowskiego, nie stanowi ograniczenia swobody przedsiębiorczości w rozumieniu art. 49 akapit pierwszy TFUE.

Wreszcie, Trybunał zauważył, że uregulowanie takie z pewnością może postawić spółki mające siedzibę w pierwszym państwie członkowskim, które podejmują działalność w drugim państwie członkowskim w celu eksploatacji statku pływającego pod banderą tego ostatniego państwa członkowskiego, w sytuacji mniej korzystnej niż sytuacja spółek eksploatujących w drugim państwie członkowskim statki pływające pod banderą innego państwa członkowskiego niż to ostatnie, gdy uregulowanie owego innego państwa członkowskiego nie przewiduje analogicznego obowiązku. Jednakże takie niekorzystne konsekwencje wynikają z ewentualnych różnic w sposobie stosowania przez państwa członkowskie prawa przewidzianego w art. 79 ust. 5 TFUE, umożliwiające kontrolowanie wielkości napływu obywateli państw trzecich na ich terytorium w poszukiwaniu pracy, które to prawo zostało wyraźnie na ich rzecz zastrzeżone.